

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Marek Motuk

w sprawie **A. K.**,

skazanego z art. 178a § 4 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 9 maja 2023 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Lublińcu

z dnia 10 marca 2022 r., sygn. II K 3/22,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Lublińcu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 10 marca 2022 r., sygn. II K 3/22, A. K. został uznany za winnego tego, że w dniu 25 maja 2021 r., na ulicy [...], w miejscowości K., woj. [...], prowadził pojazd mechaniczny marki L. o nr rej. [...], znajdując się w stanie nietrzeźwości: 1,77 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, 1,66 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, 1,77 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, 1,79 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się w okresie orzeczonego zakazu kierowania pojazdami mechanicznymi

wydanego przez Sąd Rejonowy w L., sygn. akt. II K [...] tj. występku z art. 178a § 4 k.k., za który wymierzona mu została kara 2 lat ograniczenia wolności, polegająca na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze godzin miesięcznie; na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzeczony został środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio; na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzeczono świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej oraz orzeczono w przedmiocie kosztów sądowych.

Wyrok powyższy uprawomocnił się w dniu 18 marca 2022 r., bez postępowania odwoławczego (k. 95).

Od tego orzeczenia kasację złożył Prokurator Generalny w trybie art. 521 § 1 k.p.k., kierunkowo na korzyść skazanego. Zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 178a § 4 k.k. oraz art. 107 § 4 k.k., poprzez niezasadne przypisanie skazanemu A. K. popełnienia w dniu 25 maja 2021 r. przestępstwa zakwalifikowanego z art. 178a § 4 k.k., podczas gdy w dacie wyrokowania, tj. w dniu 10 marca 2022 r., czyn zabroniony z art. 178a § 1 k.k. nie został przez niego popełniony w okresie 5-letniego łącznego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, obowiązującego do dnia 3 maja 2021 r., orzeczonego na mocy wyroku łącznego Sądu Rejonowego w L. z dnia 26 stycznia 2017 o sygn. akt II K [...]1, obejmującego wyroki Sądu Rejonowego w L. z dnia 28 września 2016 o sygn. akt II K [...] oraz z dnia 29 września 2016 o sygn. Akt II K [...]2 a nadto z uwagi na fakt, iż wskazane uprzednie skazania, z upływem 22 sierpnia 2021 r., uległy jednoczesnemu zatarciu z mocy prawa. W dacie wyrokowania A.K. nie był osobą prawomocnie skazaną za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Prokurator Generalny wniósł w konsekwencji o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Lublińcu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, wobec czego została rozpoznana w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Słusznie bowiem zarzucił Prokurator Generalny

zaskarżonemu wyrokowi wadliwość w postaci naruszenia prawa materialnego, cechującego się stopniem rażącym, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.).

Warunkiem dokonania właściwej subsumpcji prawnej zachowania skazanego w przypadku uznania, iż zastosowanie znajduje przepis art. 178a § 4 k.k. było dokonanie wnikliwej analizy określonych w nim przesłanek. Konieczne było więc ustalenie, czy A. K. był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za przestępstwo określone w art. 173, 174, 177 lub art. 355 § 2 k.p.k., popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, albo dopuścił się czynu określonego w § 1 (art. 178a k.k.) w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo. W realiach niniejszej sprawy kluczowa była analiza skutków wydanego wobec A. K. wyroku łącznego Sądu Rejonowego w L. z dnia 26 stycznia 2017 r., sygn. II K [...]1, obejmującego wyroki Sądu Rejonowego w L.: z dnia 28 września 2016 r., sygn. II K [...] oraz z dnia 29 września 2016, sygn. II K [...]2, który uprawomocnił się w dniu 3 lutego 2017 r.. Sąd ten na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 91 § 3 k.k. i art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 3 k.k., przy zastosowaniu art. 35 § 1 k.k. i art. 90 § 2 k.k., połączył A.K. kary ograniczenia wolności i środki karne w postaci zakazów prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczone wyrokami w sprawach o sygn. II K [...] i II K [...]2. Wymierzył w efekcie tego karę łączną roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym oraz orzekł łączny środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 5 lat. W związku z dokonanymi zaliczeniami okresu zatrzymania prawa jazdy w sprawie sygn. II K [...]2 w okresie od dnia 4 maja 2016 r. do dnia 29 września 2016 r. oraz okresu wykonywania środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych od dnia 30 września 2016 r. do dnia 26 stycznia 2017 r., łączny środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, orzeczonego na okres 5 lat powyższym wyrokiem łącznym, obowiązywał do dnia 3 maja 2021 r. (k.31 akt II K [...].2) Tym samym, w dacie popełnienia przypisanego skazanemu występku, tj. w dniu 25 maja 2021 r.,

okres obowiązywania przedmiotowego zakazu ekspirował. W konsekwencji zachowanie skazanego nie mogło realizować znamion czynu stypizowanego w art. 178a § 4 k.k. Zauważyć nadto trzeba, w aspekcie dokonywania ustaleń odnośnie do uprzedniego skazania, o którym mowa w powyższym przepisie, że zgodnie z treścią z art. 107 § 4 k.k. w razie skazania na karę ograniczenia wolności zatarcie skazania następuje z mocy prawa z upływem 3 lat od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania. Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy słusznie dostrzegł skarżący, że w dacie wyrokowania przez Sąd Rejonowy w Lubieńcu, tj. w dniu 10 marca 2022 r., uprzednie skazania wynikające z wydanego w dniu 26 stycznia 2017 r. wyroku łącznego uległy zatarciu z mocy prawa w dniu 22 sierpnia 2021 r. - postanowienie Sądu Rejonowego w L. z dnia 30 października o sygn. akt II Ko [...]3 (k. 51 akt II K [...]2). Jednocześnie orzeczone wobec skazanego środki karne zostały wykonane przed tą datą, a mianowicie środek karny w postaci łącznego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w dniu 3 maja 2021 r., natomiast podlegające odrębnemu wykonaniu świadczenia pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, orzeczone w sprawach jednostkowych, zostały wykonane odpowiednio: w sprawie o sygn. akt (...) w dniu 4 kwietnia 2017 r., a w sprawie o sygn. akt II K [...]2 w dniu 3 października 2018 r. Powyższe uprawniało więc do konstatacji, że zatarcie skazania w sprawie Sądu Rejonowego w L., sygn. II K [...]1 nastąpiło w dniu 22 sierpnia 2021 r., stąd nie została spełniona przesłanka przyjęcia *in casu* kwalifikacji z art. 178a § 4 k.k., związana z uprzednim prawomocnym skazaniem, między innymi za czyn z art. 178a § 1 k.k. Wskazana data, tj. 22 sierpnia 2021 r. jest bowiem ostateczną granicą czasową, w której doszło do zatarcia skazania względem A.K., wynikającego z prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w L., sygn. II K [...]1, gdyż w tym dniu wszystkie elementy nałożonej na oskarżonego represji karnej uległy zatarciu. Słusznie też autor kasacji zwrócił uwagę na orzecznictwo Sądu Najwyższego w tej materii, zgodnie z którym przeszkodą do przyjęcia wobec sprawcy, któremu zarzucono prowadzenie w stanie nietrzeźwości pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym surowszej odpowiedzialności karnej z art. 178 a § 4 k.k. jest zaistniały w dacie wyrokowania fakt zatarcia z mocy prawa wcześniejszego skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k. lub wymienione w art. 178a

§ 4 k.k. (zob. powołane wyroki SN: z dnia 21 marca 2018 r., III KK 36/18, LEX nr 2473767; z dnia 8 stycznia 2019 r., III KK 699/18, LEX nr 2603316; z dnia 27 maja 2020 r., V KK 532/19, LEX nr 3217350). Nadmienić jeszcze należy, że wynikające z karty karnej warunkowe umorzenie postępowania wobec A. K. przez Sąd Rejonowy w L. w sprawie o sygn. [...]4, za czyn z art. 297 § 1 k.k. nie miało znaczenia w kontekście zatarcia uprzedniego skazania za czyny z art. 178a § 1 k.k. - z uwagi na fakt, iż orzeczenie w tym zakresie zapadło dopiero w dniu 6 grudnia 2021 r., a więc blisko 6 miesięcy po dniu 22 sierpnia 2021 r. (k. 86 akt II K3/22).

Konsekwencją wystąpienia opisanego powyżej uchybienia, które niewątpliwie nosiło cechy określone w art. 523 § 1 k.p.k., było zastosowanie niewłaściwego przepisu i zakwalifikowanie zachowania skazanego jako wyczerpującego dyspozycję art. 178a § 4 k.k., co wiązało się z możliwością wymierzenia mu surowszej kary. Co więcej, przyjęcie prawidłowej kwalifikacji prawnej czynu skutkowałoby wymierzeniem czasowego, a nie dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów (art. 42 § 2 k.k. i art. 43 § 1 k.k.) oraz możliwością orzeczenia świadczenia pieniężnego, którego dolna granica została przez ustawodawcę ustanowiona w niższej wysokości, niż w przypadku sprawcy czynu zabronionego z art. 178a § 4 k.k.

Wszystkie powyższe okoliczności spowodowały, że wniesiona z urzędu na korzyść skazanego kasacja wraz z wnioskiem o uchylenie wadliwego wyroku przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Lublińcu do ponownego rozpoznania były w pełni uzasadnione i skutkowały wydaniem orzeczenia kasatoryjnego. W tych okolicznościach orzeczono jak w sentencji wyroku.

[f.n]